

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/278/2021
Identifikačné číslo spisu: 6118260195
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6118260195.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyní 1/ maloletej G. R., bývajúcej v W., X.. D. XXX/XX a 2/ H. Q. Z., bývajúcej v W.H., X.. D. XXX/XX, obidve zastúpené Mgr. Katarínou Pastorkovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 30, proti žalovanej 1/ X. W., bývajúcej v Z., Z. X, zastúpenej JUDr. Jánom Vinarčíkom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Pod Rybou 5 a 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00585441, zastúpenej JUDr. Baltázom Mucskom, advokátom so sídlom v Bratislave, Vajnorská 55, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 19 C 30/2018, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. februára 2020 č. k. 17 Co 105/2019-310, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. novembra 2018 č. k. 19 C 30/2018-197 v prvom výroku uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ 20.000,00 eur tak, že splnením povinnosti jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, v druhom výroku uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ 9.000,00 eur tak, že splnením povinnosti jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, v treťom výroku vo zvyšku žalobu zamietol. Vo štvrtom výroku uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť nahradiť žalobkyni 1/ a žalobkyni 2/ trovy právneho zastúpenia z prisúdenej sumy týmto rozhodnutím v rozsahu 100 % tak, že splnením povinnosti jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 11, § 13, ods. 1, 2, 3, § 2 písm. g/ a § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších

predpisov a ustanovením § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi a vecne tým, že podľa právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie sú žalobkyne v spore aktívne vecne legitimované a žalované pasívne vecne legitimované. Nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy je čo do základu daný, pretože smrť otca, resp. druhu zasiahla ich súkromie a vznikol im nárok na náhradu nemajetkovej ujmy; pri rozhodovaní o konkrétnej výške nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zohľadnil ospravedlnenie žalovanej 1/ žalobkyňami a trestné konanie vedené proti žalovanej 1/.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkýň a žalovanej 2/ rozsudkom z 26. februára 2020 sp. zn. 17 Co 105/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia sa stotožnil so súdom prvej inštancie a uviedol, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie z vykonaných dôkazov, ako aj právne posúdenie veci vo vzťahu k výške prisúdenej nemajetkovej ujmy však považoval odvolací súd za správne (body 4.1.4 a 4.1.5 odôvodnenia). Žalobkyne v podanom odvolaní bližšie neidentifikovali tvrdenú inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), preto sa jej existenciou v postupe a rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd nezaoberal. Žalovaná 2/ podané odvolanie ťažiskovo odôvodnila tým, že v prejednávanej spore dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Skutkové zistenia súdu prvej inštancie z vykonaných dôkazov ako aj právne posúdenie veci vo vzťahu k jej pasívnej vecnej legitimácii v spore ako aj k výške prisúdenej nemajetkovej ujmy však považoval odvolací súd za správne (body 4.2.4 až 4.2.7 odôvodnenia). Žalovaná 2/ v podanom odvolaní bližšie neidentifikovala tvrdenú inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), preto sa jej existenciou v postupe a rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd nezaoberal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), pretože rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Dovolateľka videla nesprávnosť právneho posúdenia odvolacieho súdu vo vzťahu k priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v prípade úmrtia blízkej osoby. Konajúce súdy sa nijako nevysporiadali so zásadnými otázkami pre posúdenie priznania výšky a neskúmali pomery na strane pôvodcu zásahu a náhrada priznanej nemajetkovej ujmy, ktorá je neprimerane vysoká a nekorešponduje vykonanému dokazovaniu v konaní. Súdy nezohľadnili rozhodovaciu prax a pri svojom rozhodovaní sa od nej odchyľili čím vytýkali žalovanej 2/ skutočnosť, že neoznačila konkrétne rozhodnutia. Dovolateľka mala za to, že vo svetle rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo úlohou konajúcich súdov komparovať jednotlivé rozsudky v obdobných veciach, a tým dospieť k spravodlivému rozhodnutiu vo veci, ako príklad uviedla sp. zn. III. ÚS 289/2017 z 21. novembra 2017 a sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je neprimerane vysoká. V konaní neboli preukázané také citové väzby, aby bolo možné uvažovať o tak vysokej náhrade nemajetkovej ujmy. Otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je súdnou praxou ustálená a definitívne vyriešená. V prípade ak súd prizná náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 29.000,00 eur, nepostačuje alibistický odkaz na to, že takáto výška je v súlade s rozhodovacou praxou, nakoľko je zrejme, že suma priznaná v tomto konaní sa vymyká obvykle priznávanej výške a táto neprimeraná suma dostatočne odôvodnená nebola. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie s návrhom na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. februára 2020 č. k. 17 Co 105/2019-310 a súčasne priznať žalovanej 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. K dovolaniu sa písomne vyjadrili žalobkyne 1/ a 2/, ktoré dovolanie žalovanej 2/ navrhli odmietnuť s poukazom na § 447 CSP alternatívne podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť a priznať žalobkyňi 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 444 ods. 1 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho vykonateľnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP

8.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8.2. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8.3. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Žalovaná 2/ v dovolaní, uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá nebola dosiaľ v rozhodnutiach dovolacieho súdu riešená.

9.1. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

9.2. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3 Cdo 214/2018).

9.3. Pokiaľ dovolateľka zastáva názor, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí v dovolaní v spojitosti s týmto tvrdením vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku.

9.4. Ak v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (1 Cdo 150/2018, 2 Cdo 185/2018, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 235/2016, 5 Cdo 16/2017, 6 Cdo 6/2018, 7 Cdo 254/2018, 8 Cdo 191/2018, 9 Cdo 4/2020). Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

10. V danom prípade sa žalovaná 2/ nestotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu, podrobila ho kritike a polemizovala s jeho závermi, pričom trvala na tom, že odvolací súd nesprávne vyriešil výšku priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a že suma priznaná v tomto konaní sa vymyká obvykle priznávanej výške a nebola dostatočne odôvodnená. Úplne však v dovolaní opomenula právny záver odvolacieho súdu ohľadom tejto skutočnosti, s ktorou sa odvolací súd vysporiadal v odôvodnení (bod 4.2.7. rozsudku krajského súdu), pričom dovolací súd dodáva, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je podrobné a mimoriadne presvedčivé.

11. Pokiaľ za dôvod dovolania žalovaná 2/ považovala aj skutočnosť, že súdy mali skúmať pomery na strane pôvodkyne poisťnej udalosti, dovolací súd uvádza, že túto skutočnosť uplatnila dovolateľka až vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku, v celom konaní na túto skutočnosť nepoukázala (viď obsah podaného odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. 229 spisu), na čo správne poukázali žalobkyne vo svojom vyjadrení, že odvolací súd nemal žiadny dôvod riešiť takúto otázku, pretože žalovaná 2/ v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie takúto otázku nenastolila.

12. Dovolací súd záverom k tvrdenej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uvádza, že otázkou nemajetkovej ujmy, jej výšky a zohľadnenia ďalších skutkových okolností, a to aj pri totožnej strane sporu na strane žalovanej 2/ (Koopratíva poisťovní a.s. Vienna Insurance Group) sa najvyšší súd zaoberal vo viacerých svojich rozhodnutiach (ktoré uviedol vo svojom rozhodnutí i odvolací súd, bod č. 4.2.7 rozsudku), preto nie je dôvodné tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd riešil otázku dosiaľ dovolacím súdom neriešenú.

13. Z uvedeného je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Z obsahu dovolania nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená) bola podľa názoru dovolateľky založená prípustnosť jej podaného dovolania. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné

právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

14. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľky, týkajúca sa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je nedostatočná a ňou uvádzaný dovolací dôvod (vyriešenie právnej otázky, ktorá v praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) nie je v podanom dovolaní vymedzený spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalovanej 2/ nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

16. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.